

SVENLJUNGA
KOMMUN

program

Handlingsprogram för krisberedskap och civilt försvar 2023-2026

Beslutat av	Kommunfullmäktige
Beslutandedatum	2023-11-27, § 172
Ansvarig	Kommunchef
Revideras	Vid behov
Följas upp	Årligen

Innehållsförteckning

Bakgrund	3
Syfte	3
Övergripande mål och inriktning	4
Övergripande styrning av krisberedskapsarbetet.....	4
Kommunen.....	5
Krisledningsorganisation	5
Förvaltningarna	6
Kommunala bolag	6
Kommunalförbund	6
Övergripande process för arbetet med risk- och sårbarhetsanalys.....	6
Ambitioner med det geografiska områdesansvaret	7
Planering under mandatperioden.....	8
Bilaga	8

Bakgrund

Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap LEH, med tillhörande förordning styr kommunens arbete och åtaganden gällande krisberedskap. Lagen anger att kommunen ska minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred. Därigenom ska vi uppnå en grundläggande förmåga till civilt försvar.

Enligt överenskommelsen mellan, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap MSB och Sveriges kommuner och regioner, SKR, får kommunen årligen statlig ersättning för att finansiera det förberedande och förebyggande arbetet med krisberedskap (5 kap, 2 kap LEH). Hur ersättningen ska användas regleras i särskilda anvisningar.

De uppgifter som avses är risk- och sårbarhetsanalys, planering, geografiskt områdesansvar, utbildning och övning samt rapportering för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet och stärka förmågan att hantera extraordinära händelser.

Kommunen ska årligen rapportera till Länsstyrelsen hur ersättningen använts och vilka aktiviteter som vidtagits. Om ersättningen inte använts eller om den använts felaktigt kan den krävas åter till staten. En gång per mandatperiod genomför Länsstyrelsen ett uppföljningsbesök i kommunen. Ersättningen ska utgöra ett komplement till kommunens egen finansiering av arbetet med krisberedskap.

Med extraordinär händelse avses i lagen en händelse som avviker från det normala, innebär allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller en region.

Syfte

Syftet med handlingsplanen är att beskriva hur kommunen ska arbeta med krisberedskap och civilt försvar utifrån lagen och överenskommelserna under mandatperioden 2023-2026.

Övergripande mål och inriktning

Mål

Skapa förutsättningar och stärka förmågan att bedriva kommunens arbete med civil beredskap så att vi får ett mer attraktivt, tryggt och hållbart Svenljunga för alla att bo och leva i.

Inriktning

Kommunen ska:

- ha god kunskap om kommunens risker och sårbarheter och arbeta för att minska eller undanröja dessa.
- ha en god krisberedskap och en organisation som har förmåga att hantera allvarliga samhällsstörningar¹ som också utgör grunden för civilt försvar.
- verka för samordning av krisberedskap inom det geografiska området genom att ha goda kontakter med andra myndigheter, regionen, angränsande kommuner, näringsliv och organisationer.

Den enskilde individen ska ha kunskap och förmåga att så långt som möjligt tillgodose sina egna grundläggande behov i samband med en krissituation eller allvarlig händelse.

Övergripande styrning av krisberedskapsarbetet

Regeringens angivna mål för krisberedskapen är att

- minska risken för olyckor och kriser som hotar vår säkerhet,
- värna människors liv och hälsa samt grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter genom att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och hindra eller begränsa skador på egendom och miljö då olyckor och krissituationer inträffar.

Svensk krishantering bygger på samverkan. Samverkan kan ske mellan olika myndigheter och kommuner, men även med företag och frivilligorganisationer och inte minst samverkan och samarbete mellan människor. Ingen kan ensam avvärja eller hantera en kris.

Den svenska modellen bygger på tre grundprinciper: Ansvars-, likhets-, och närhetsprincipen. Innebörden av de tre principerna är att krishanteringen i så stor utsträckning som möjligt ska ske med den ordinarie verksamhetens kunskaper, resurser, rutiner och metoder.

Kommunens krisberedskap ska involvera kommunala förvaltningar, bolag och kommunalförbund som kommunen har inflytande över. Vi ska säkerställa att arbetet får genomslag i hela verksamheten samt se till att personal är utbildad och övad för sin uppgift.

¹ Ordet samhällsstörning är ett samlingsbegrepp för allvarliga händelser som kan hota och skada samhället. Det kan till exempel vara utbrott av en smittsam djursjukdom, olyckor, ovanliga väderförhållanden, terrorattacker och krig.

Kommunen

Kommunchef har det övergripande ansvaret för att arbetet med krisberedskap bedrivs kontinuerligt.

Kommunens ansvar för samhällsviktiga verksamheter under normala förhållanden gäller också under samhällsstörningar. Enligt ansvarsprincipen har kommunen det operativa ansvaret för sina verksamheter under en samhällsstörning. Denna princip gäller således även i kommunens interna arbete i våra verksamheter och bolag.

Kommunens uppgift är att i möjligaste mån hålla igång verksamheterna även under störda förhållanden. Om läget kräver det, åligger det kommunen att prioritera driften av vissa verksamheter framför andra.

I kommunen finns funktionen Tjänsteman i beredskap, TIB, som är tillgänglig för larm från räddningstjänst, polis, länsstyrelsen med flera, om någon extraordinär händelse eller samhällsstörning inträffar.

Kommunen har förmåga att ta emot och dela information med berörda krisberedskapsaktörer med stöd av den teknik och metodik som tillämpas nationellt och regionalt för samverkan och ledning vid samhällsstörningar.

Krisledningsorganisation

Kommunen ska på kort varsel kunna starta en krisledningsstab som under ledning av kommunchefen har ansvar för att leda och samordna kommunens arbete vid en samhällsstörning. Kommunchefen håller krisledningsnämnden underrättad om läget. Om läget/händelsen kräver det kan krisledningsnämnden sammankallas och ta över beslutanderätten.

Arbetet i krisledningsstaben ska ta sin utgångspunkt i de nationella riktlinjerna *Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar*². Genom att arbeta med samverkan och ledning ska kommunen uppnå inriktning och samordning. I krisledningsstaben ska det finnas utpekade roller för att kunna fatta beslut, leda arbetet, sammanställa lägesbilder och kunna hantera samverkan, kommunikation, dokumentation, analys och stöd/service.

Roller, rutiner och arbetssätt beskrivs i dokumentet *Rutin för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser med bilagor*, som fastställs av kommunchefen.

Krisledningsstaben ska ha sin arbetsplats i kommunhuset och har förtur till de lokaler som behövs för arbetet. Alternativ ledningsplats finns.

Det kan finnas andra situationer då krisledningsstaben kan aktiveras, utöver en samhällsstörning exempelvis om det finns ett stort behov av samverkan eller information, vid vädervarningar utfärdade av SMHI eller vid störningar i egen verksamhet.

² Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, 2018

Kommunen ska ha förmåga att ge krisstöd till chockade och drabbade. Utgångspunkter, förutsättningar och arbetssätt beskrivs i kommunens *Rutin för krisstöd*. Krisstödet är en resurs som ligger direkt under socialförvaltningen och ansvaret ligger på förvaltningschefen att kommunens krisstöd ska fungera.

Förvaltningarna

Varje förvaltning ska ha sin egen krisledningsstab som leds av förvaltningschefen. Staben som ska vara utbildad och övad.

Förvaltningschef ansvarar för att de prioriterade åtgärderna för krisberedskap och civilt försvar genomförs och följs upp.

Kommunala bolag

Kommunens fastighetsbolag, Svenljunga Verksamhetslokaler har en egen krisledningsstab som leds av verkställande direktör, VD. Staben som ska vara utbildad och övad. VD ansvarar för att de prioriterade åtgärderna för krisberedskap och civilt försvar genomförs och följs upp.

Kommunalförbund

Kommunen samarbetar och samverkar med SÄRF tillsammans med övriga ägarkommuner i Sjuhärad vad gäller krisberedskap utifrån deras uppdrag.

Övergripande process för arbetet med risk- och sårbarhetsanalys

Säkerhetssamordnaren har haft ansvaret för att den kommungemensamma risk- och sårbarhetsanalysen. De förvaltningsspecifika analysgrupperna har analyserat vilka risker och sårbarheter som finns i deras verksamhet. Därefter har säkerhetssamordnaren sammanställt materialet till den kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysen. Risk- och sårbarhetsanalys 2023-2026, beslutad av kommunchefen.

Förvaltningarnas underlag i risk- och sårbarhetsanalysen ligger till grund för åtgärder i det fortsatta arbetet under mandatperioden. Detta för att skapa robusthet i våra samhällsviktiga verksamheter.

SÄRF bedriver ett eget arbete med risk- och sårbarhetsanalys som de sedan delger kommunen.

Ambitioner med det geografiska områdesansvaret

Kommunens ambition är att

- ge aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför samhällsstörning.
- stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) på lokal nivå, i syfte att verka för samordning av olika aktörers åtgärder.
- information till allmänheten vid en samhällsstörning samordnas.
- förberedelser inför samhällsstörningar ska ske i samverkan med närliggande kommuner och relevanta aktörer utanför det egna geografiska området. En förutsättning för att samverkan ska ske är att de externa aktörerna vill och kan samverka med kommunen.
- viktigt meddelande till allmänheten (VMA) kan sändas på utsedda kanaler.

Det pågår ett kontinuerligt arbete för att uppnå samordning och samverkan inom krisberedskap och civilt försvar inom det geografiska områdesansvaret.

- *Regional samverkan* inom krisberedskapen under ledning av Länsstyrelsen i Västra Götaland. Exempel på aktiviteter är Regionala rådet för samhällsskydd och beredskap, krissamverkanskonferens, kvartalsövningar samt regionala och delregionala informationsmöten och utbildningar.
- *Nätverk Civil beredskap, NCB Sjuhärad* träffas regelbundet för att planera, diskutera, öva, genomföra och utvärdera olika aktiviteter inom krisberedskap och civilt försvar.
- *Krissamverkan i Sjuhärad*, en delregional träff för sjuhäradskommunerna och externa aktörer genomförs årligen.
- *Stabssamverkan Sjuhärad*, en samverkan mellan sjuhäradskommunerna, Polisen, Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund och Södra Älvsborgs sjukhus i syfte att utveckla stabsarbetet vid en samhällsstörning.
- *Samlad lägesbild* upprättas i samband med en samhällsstörning som kommuniceras till berörda aktörer.

Planering under mandatperioden

För att reducera och ta bort risker och sårbarheter samt för att öka förmågan att upprätthålla våra samhällsviktiga verksamheter vid samhällsstörningar och höjd beredskap har kommunen behov av att fokusera på ett antal prioriterade åtgärder.

Förvaltningscheferna har ansvar för att genomföra och följa upp åtgärderna kontinuerligt under mandatperioden samt för hantering i kommunens budgetplanering.

Vi arbetar utifrån Överenskommelserna om kommunernas krisberedskap respektive civilt försvar och länsstyrelsens Planeringsinriktning för civilt försvar.

De prioriterade åtgärderna redovisas i bilaga och beslutas av kommunchef.

Bilaga

Prioriterade åtgärder krisberedskap och civilt försvar 2023-2026